Ն 7078 | 1908 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 17-30 | ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ | 6 ԶԻԼԳԱՏԷ 1326 | 17 ԹԸՇՐ. ՍԱՆԻ 1324 | 24ՆԱՃԻ ՍԷՆԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԻԹՅԱԶ ՎԷ ՄԻՆՏԻՐԻ
ՏՕՎԱՍ ՎԷՐԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ
ՍԱՏԱՐԼԻՔ ԴԱԼԱՐՈՒՄԸ
ԴՈՒՔՇԷՍԸՆՏԱ
Ն. 49

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

جريدهٔ شرقيه
ديكران جيوه‌لك ١٢٩٣
سنه‌سنده تأسيس ايتمش در
صاحب امتيازى مبيوه‌لكيانه

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÉLÈGUIAN
AVOCAT
Wis-à-vis la Sublime Porte
No. 49

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ | ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ | 20 ԲԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Բէյին օլարակ	12 այլբգ	6 այլբգ	3 այլբգ
ՍԹԱՆՊՈԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	150 ղ.	80 ղ.	45 ղ.
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻՑԷ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.

Մէէմիթիյէ 20 ղրչ. ման

ԳԱՅՍԷՐԻՏԷ

ԹԷՐՔԻ ԻՇՐԷԹ

Ճինսի պէչէրին է՛ն աթիգ պէլալաբընտան, էն զալիմ տիւչմանլարընտան պիրի՝ «իշրէթ» տիր։

Անըն տէօքմիւշ օլտուղը գան, ագրթմըշ օլտուղը կէօզ եայը, ֆիլվագը էավարը գատիմէնին Ֆիրավն վէ Շէտտատլարընա բահմէթ օգութարբրը։ Խայեն Իզզէթլէր, խունխար Թահսինլէր, սայեի հուրբիյէթտէ վէրթայը հէլաֆա սուգոութ իթտիրէր. անլէրին մէզալիմ ու իթիսաֆաթը մէլունէյէրի էնճամքեար բէզիրայը խիթամ օլտու. միրի միւնիրի հուրբիյէթ մէչրբգարայը միւք ու միլէթ օլմար ագապինտէ, անլէրին չրրաղը սաթվէթլէրի գաարը տէրեայր զուլմէթտէ զարգ ու նապէտիտ օլտուլար։

Վէ ֆագաթ Իշրէթ ատնիլէն ատուլը էքզէրին, օ եէտի պաչը ճանվէրին նուֆուզ ու թէէսիրի էլան պագը տրը. եագտրը ճանլար, երգտրը խանըմանլար, զօնչէի չէպապէլէրին թօբրագլարտա չիրիւթմիշ օլտուղը նէվֆիվանլար՝ էլան կիրեկպարը չէշմի ճինան օլմագտա տրը։

Պիսուշ վէ պիկիւնան էվլատլարը իսթիգպալարընը խարապ իտէն, սուի թէէսիրի զիւրրիյէթտէն զիւրրիյէթ իրսէն ինթիգալ իտէն. ճէննէթնիւմունէսի օլան մուգատտէս այիլէլէրին մուհապէթ ու ատայիշինի, հուզուր ու բահաթընը զապ ու իսլալ իյէլէն, բէտէրի էվլատա, զէվճէյէ, գարատը գարտաչա մէրտուտ վէ մէքքուն կէօսթէրէն, նիհայէթ, վիճուտի վիրան, ֆիքրի բէրիշան, բուհու սէրկէրտան գըլան իշրէթ տէյիլ տէ եա նէ՞ տիր։

Պիչարէ մալիւլէրին, զէվալը մէճնունլարը, սարալը կինճէրին հայաթընը գարարթան, քէնտիլէրինի չիրքէթի պէչերիյէյ պիր պարը կիրան էյէյէն սաիգայը արա տրը. վէ կէօրճէճսին քի անլէրին գըմը ազամը մութլագա եա մաղիտէ քէնտի սրէնթի զիգրյմէթլէրինի իշրէթ իլէ թէսմիմ էյէմիշ, եա տա ճահիլ, վիճտանսըզ, գաթիլ էպվէյնլէրին մէյսորլըղընը նէթիճէսինէ չէքմէքտէ տիրլեր։

Մէէսուֆ, մուզլիմ զընտանլարընը նէմ թօբրագլարը իւզերինէ սըղլանարագ ռուի բէհա էօզէյէն, նուր եիւզինէ հասրէթ չէքէն, վէ նիչէ տէֆա ինթիհար էյէյէն տիւչկինլէրին էքսէրիսի, հայաթը մաղիյէլէրինի միւքիրաթ զնհիրիյէ իֆնա էյէյէն պիհուչար տրբլար։

Նէ գատար բէտէրլեր հէզար միչագալէ իսթինսալինէ ատսթրէս օլտրգլարը ճիւզի հաֆթալրգլարընը՝ էվլատլարընընն ինֆագ ու իաչէսինէ, թայիմ ու թէրպիյէսինէ սարֆ իտէճէք եէրտէ, մէյխանէյէրին մէնհուս տէսթկեահլարընտան էվլատլարընընն սէֆալէթ ու ճէհալէթլէրինի սաթընն ալըրլար։

Աճայիպի չուրասը տրը քի, ճինսի պէչէր քէնտինէ զուլմ ու զատր էտէն սայիր միւսթէպիտլէրէ նաղարը իսթիքբահ իլէ պագմագտա իքէն, էն միւտիիչ վէ պիհայա տիւչմէնի օլան չու իշրէթէ տայիմ պիր հուապը սատէրիլանէ իլէ պաղլանմըշ, անը միւզէյէնէն օտալարտա, թէզեհնաթ մասալարընտա քէմալը իզզ ու նաղ իլէ պէտլեր, միւզէհէպ ֆաղֆուրի պիլլօրլարտա թազիմ ու թէքքրիմ իտէր. սէվկիւլիւ տօսթլարընա իգրամա սէգա սայար. վէ էն նամուսլու. միւթէպէր ատտ օլունան զաթլար պիւէ հիչ տէյիլ ագչամ վէ սապահ անընն խաթրընը խօշ իթմէքտէն կէրի տուրմամագտա տրը։

Գայսէրիտէ 4000է եագրն էրմէնի խանէսի օլուպ, պունլարտա սէնէվի ագալի 1000 լիալրգ իշրէթ սարֆ օլընըր՝ սէնէվի 1000 լիրա... հանկը խայրխահ մագսէտ սարֆ իտիսէ, սէմիրէսիզ գալըր։ Լաքին էյվահ, պու մէպլաղ նի՛չէ խանէլէրի խարապ ու եէպապ իթմէյէ, արէլէրտէ նիզա վէ գավկա հուսուլինէ տուլ վէ եէթիմլէրին չօղալմասընա վէ էֆքարտը միւլէթին մատի վէմանէվի հէլաքընա սարֆ ու իսթիչլաք օլունմագտա տրը։ Ա՛հ, մէլուն իշրէթ, թաթլը տիլի, կիւլէր եիւզի տօսթ կիպի կէօրինէն խաին տիւշմա՛ր...։

Իշրէթ պու նէթայիճի վախտիէյէ գարը թէտաակիրի լազմէնին իթթիխաղը լապիւտտ ու էլղէմ տիր։ Խուսուսա հէնուզ իսթիճալիյէ միւֆթէխիր օլտըղընը սէվկիւլի հիրրիյէթի սուի իսթիմալ իտէրէք, հիրրիյէթը չախսիյէլէրինի բագը գատէղլերիյէ զէնճիրպէնտ էյէյէն ճահիլլէրին կիւնտէն կիւնէ չօղալմագտա օլտուղը նաղարը իթթիսայա ալընարագ, Շէհրիմիզտէ պիր «Դիսէթողաց ընկերութիւն» թէչքիլինէ միւսարաթ էյէյէրիք։ Համա օլսուն, պիր այ զարֆընտա 250յէ եագրն աղասը մէվճուտ օլան պու չիրքէթին հէր պիր ֆէրտի ատտ ու բէյման էյէմիշ տիր քի նէ քէնտիսի զաթիէն իշրէթ իտէճէք, նէ տէ խանէսինտէ պուլունտրընը ղայրիսինէ իքրամ իտէճէք։

Անճագ քի, կէրէք, ազալարընն մըզտարընը չօղալթմագ, կէրէք եագընլարը ատնընտա սապիթ սագլամագ, կէրէք տէ էհալինին թէնվիրը էֆֆէնտիրընա խատիմ օլմագ իւզրէ, պիր լարան-ընթերցողաուն քիւչաղը էլղէմ օլտըղընտան, չիմտի կէրէք Սթանպօլտա վէ կէրէք սարը մահալլէրտէ պուլունան վաթանտաշլարա, կազէթա մուհարրիրլէրինէ վէ միւէլլիֆլէրէ՝ միւրաճաաթ էյլէրիզ. պու խուսուստա իյճազ իտէն մէսարիֆին թէսվիյէսի զընընընտա լազըմ օլան մուավէնէթը նագտիյէ, հէր նէվ կազէթա, քիւթիւպ նաֆիա վէ սաիրէ իրսալինէ հիմմէթի պույրուլըրբա։ միլլէթիմիզին թէրագգը վէ թէալիինէ պատի օլունաճաղը կիպի, ումում իսթիֆատ իտէճէք էհալիյի տախի քէնտիլէրինէ մընէթտար գըլաճագլարը պէտիրի տիր։

Իշպու իանէնին թահսիլի իչիւն, անասը Գայսէրիյէլի օլուպ էլեվմ ըսթանպօլտա մուգիմ սարրաֆանը միւթէպէրանտան Արմենակ էֆ. Թաշճանը ճէմիյէթիմիզ թարաֆընտան թէվքիլ էյլէմիշէ տիր։ Զաթէն էֆ.ի մումաիլէյհ Ընկերութիւնըմըզա մուավէնէթը նագտիյէտ պուլընմըշ տրը։

Եվվէլճէ արզը թէչէքքիւրէ միւսաբաաթ պիրլէ, Մնամ աղօթարար

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՔՀ. ԹԻՄՈՒՐԵԱՆ

ՊԷՕՅԻԻՔ ԱՏԱՄԼԱՐԸՆ

ՊԷՕՅԻԻՔ ՍԷՕԶԼԷՐԻ

Էյի պիր չէյի սէնա իտէն ատամ, պիր ճիհէթլէ էյիլիք իթմիշ օլուր։

Բէօթիւ ատամլար իլէ տօսթ օլմագտան, տօսթսըզ գալմագ խայրը տրը։

Բէք ազ վատ էթ, ֆագաթ վատընը մուհագագ իճրա էյլէ։

Սէն մէթալիքլէրի մուհաֆազա էթ, լիրալար քէնտիլէրինի մուհաֆազա իտեպիլիրլեր։

Հայաթը սէվճէն ատամ վագթընը պոշա սարֆ իթմէզ, զիրա հայաթ վագթ տէնիլէն մատատէտէն ալընմըշ տրը։

Եկէր հալը հազըրտա եարմագտա պուլընարընը իչտէն տանա եիւքսէքլէրինի եարմաղա իգթիտարընն եօգտա, պուլընարընը իչտէ տախի իգթիտարընն եօգ տէմէք տիր։

Ինանալար քէնտիլէրինէ ֆէնալըգ իթմէք իչիւն սարֆ իթթիքէրի բարալարընն տէօրթտէ պիրինի օլսուն պաչգալարընա էյլիք իթմէկէ թախսիս իթսէլէր իտի, չիմտի սէֆալէթ չօղտան տիւնատան գալգմըշ պուլընաճագտը։

Սատատէ պիր քիւրբէ տիր քի եուվարանտրընընտա արգասընտան գօյարըգ վէ տուրտուղընտա այաղըմըզա իթէրիզ։

Պէօյիւք պէօյիւք թէչէպպիւսաթը պաչա չըգարմագ իչիւն, եօլմէյէճէք կիպի եաշամալը տրը։

Սատատէ վէ արզու պիրլիքտէ եաշայամագլար։

Պիր ատամը քէնտի իսթէտիկի կիպի թաթիքի իտէպլիմէք միւշքիլ տիր։

Տիւչար օլտուղը իտարատան իսթիֆատ իթմէյէն ատամ իտարա լայզգ տրը։

Մատտի վէ մանէվի խաթալար չօճուգլըգտա տէրհալ իսլահ օլունապիլիրլէր՝ կէնճլիքտէ գապիլը ըսլահ տրբլար, տէլիգանլըլըգտա սապիթ՝ քէմալէթտէ գավի իւէսաս, վէ իսթիյարլըգտա նագապիլը թահրիք տիրլեր։

Սէնի զէմմ իտէնլէրէ գարը բուլի հիտատէթ կէօսթէրմէյիպ, եօյլէպիր եօմրսիրմէկէ չալըշքի զէմմ իտէնլէրէ քիմսէ ինանմասըն։

ՃԷՄ իտէն
Ա. ԳՐՕՐՃԵԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Պու հաֆթա, Պօրսանըն ըէվիլիհալը միւթէրէտտիւտտէ պուլընմըշ տրը։

Ֆիյաթլարտա չայանը էհէմմիյէթ թէտէնիյաթ վագը օլմամըշ իսկ տէ, միւնավէպէ իլէ վուգու պուլան մէթանէթ վէ կէվզէլիք, 15 կիւն էվվէլ թէրագգընը ֆիյաթը մուճիպ օլան էմնիյէթին չիմտի մէվճուտ օլմատըղընը անլաթմագտա տրը։

Պօրսա ահվալինին թէպտտիւլինի մուճիպ օլան էսպաս պիր գաչ նէվ տիր։

Էվվէլա, Ավսթրիա-Սըրպ իսթիլաֆը իհթիյաթլա թէլագգը էտիմիշ տիր։

Շու հալ ճիտտի էնտիլէյի մուճիպ օլտուղընա աթֆ իտիլմէզ իսկ տէ, մէսէլէյի մէղքիրէնին եէնիտէն միւթէրլէր ճէլպինէ միւսայտ օլմատըղը տա պէտիհի տիր։

Պինաէնալէյ, պիրազ էվվէլ սաթընն ալարգլարը ֆօնտօյը սաթմագ վէ էլտէն չըգարմագ իսթէյնէլէր՝ գարշըլարընտա ալընը պուլամամալարը յլա, ֆիյաթլարտա կէվզէքլիք հասրլ օլմուշ տրը։

Տիկէր ճիտեթտէն, Բարիզ Պօրսասընընն հալի էյի տէյիլ իտի։

Միւպալաղալը պիր պէտպինլիք (բէսիմիզմ) ֆօնտօ ֆիյաթլարընա աղըրլըգ վէրմիշ տիր։

Բարիզ շէհրի պօրսասընընն նուֆուզլը օլմասընա մէպնի, պունուն գարարսըզ հալի, տիկէր ումում պօրսալարա վէ պիլիասսա Դալաթա Պօրսասընա թէէսիրի ազիմ հասրլ իթմիշ տիր։

Էյնասրլ, Պօրսամըզընն չէրայիթի խուսուսիյէսի նազարը տիգգաթա ալընը իսկ, մէյրը ումումի ալէյհինտէ հարէքէթ գապիլ օլմատըղը պունտան անլայըլը։

Մէվզուլը պանս օլան թէրագգրը ֆիյաթ պիր էտասա միսթէնէտ իտի իսկ տէ, վագթընտան էվվէլ վէ բէք չարուգ վուգու պուլմուշ իտի։ Ահվալին կիտիլի, ֆօնտօյարընն թէրագգը իտէճէյինի կէօսթէրիյօր իտի վէ ֆագաթ, հալը հազրը տանա զիյատէ անլայըպտա, էօյլէճէ թէրագգը իշլերինէ կիրիշմէք իլզրէ, պիր մըգտար սապր իթմէք գոռիէի պասիրէթէ մուվաֆըգ հարէքէթ տէյնլ մի իտի։

Մամաֆին, ֆօնտօլարընն սուլը թագտիրինէ վէ Պօրսատա թէհավվիւլաթը էսասիյէ վուգու պուլմասը տէրէճէսինէ իմալէյի ֆիքր իթմէմէլիյիզ։ Եօյլէ պիր չէյ մէմուլ տէյիլ տիր։

Վուգու պուլան տուրղունլըգ, պիր միւտտէթիճիւզիյէ իչիւն թէէխիր վէ կէվշէքլիք հասրլ իտիյօր։

Պունա գարշը բէչինաթ միւպայասաթը պիր նէվ կէրմիյէթ իքթիսապ իթտիրիյօր։ չու բէչին միւպայասաթ տէվամ իտէր իսկ, ահվալին միւսասատ էյլէտիյի տէրէճէճտէ, վատէրի միւպայասաթընն թասագրպ իտէճէյի վէ չու հալ թէրագգրյը ֆիյաթը մուճիպ օլաճաղը շիւպհէտտէն միւսթաղնի տիր։

Եարընտան սոնրա վուգու պուլաճագ «ալիքիտասիօն» պօրսանընն հալի հազրընտա ճիտտի վէ գաթի ֆիքր հասրլ իթտիրէճէք տիր։

Աչրգա եարբլան իլէր իլէ միւթէրտտիւտ մուամէլաթընն ազալտրլմասը սէպպիյէ, «տէքօր» գալմայաճաղը վէ հիչ տէյիլսէ պաչա պաչ տէրէճէճսինէ կէլէճէյի մէէմուլ իտիլիյօր։

Միւսթէլիթ ճիհէթլէրտէն եէնի միւէսսիսաթը թիճճարիյէ վէ սանայիյէնին վէ մուամէլաթը ճէտտէնին մէվզրյը իճրա վէ թէտավիւլէ վաղ իտիլէճէյի բիվայէթ իտիլմէքոէ տիր։

Զանն իտէրզ քի՝ չիմտիլիքօճարբլան իլէր անճագ լայիհա միւվէտտէլէրի թանզիմտէն վէ պու պապտէ իլգ ֆէրսաթտան իսթիֆատէ իւմիյէսինտէն իպարէթ տիր։

Անանիմ չիրքէթլեր թէչքիլի վէ էմլաք հագգընտագի գանունլար պիր ճէտտիյէթ քէսպ վէ սուրէթի գաթիյէտէ մէվճէքթին իսթիյաճաթը հազրբէսինէ թէվֆիգէն թաատիւլեն թանզիմ վէ մէվզրյը իճրայա վաղ օլունմատրգճա, չօգ իլէրիսինէ կիթմէք մուճիպի մանզուր օլտուղը պէտիտար տրը։

* * *

Պալէատէ թաֆսիլ վէ իյդահ էտիլէն էսպապը ումումիյէտէն նաչի Օսմ. ֆօնտօլարը պու հաֆթա ճիւզի թէտէննի իթմիշ տիր։

«Ինտիֆիլ» թահվիլաթը 99.37 վէ Բումէլի չըմէնտրֆէր թահվիլաթը 171.50 ֆր. գըյմէթի՝ տէ տիր։

Միւէսսիսաթը մալիյէ էսնամը, մուամէլէճիլիքտէն (սբէքիւլասիոն) մի էէսիր օլտրգը հասէպիյէ թութկունտրը. պիլասսա Պանգը Օսմանի ազսիօնլարը 703 ֆր.ա տրը։

Մատէն թահվիլաթը սիւքիւնէթլի վէ «Պալիս» ազսիօնլարը 416 ֆր.ա տրը. զայէֆ չէտտա թէրագգրտան սօնրա պիր մըգտար թէէնինի էյլէմիշ տիր։

Իսթանպոլ թրամվայ չիրքէթի էհամմէսի, Էվրօքանրն չօղ կէզմէէն պու իսլահաթ իչինէ վազիֆէսիզլիք կէօսթէրէճէյինի իւմիտ իթտիյինէն իտի։

Ֆիլհագիգա լայհայը թէտգրգ իտէն գօմսիսն ազասը բաբշրլարընա չուճիմէք իլէ նիհայէթ վէրմիշլէր իտի։

«Մէմալիք Օսմանիյէտէ էյի գանունլար պուլունմատըղը իստատ օլունամագ, եալընըզ պունլարընն թաթիքինէ գուլլանըլան ուսուլ քեաֆի տէյիլ իտի։

«Իմզա գոյան մուրախիսալար, ինչպու լայհայը մաղնսրը հիմայէ էյլէմէլէրինի տէվէճէլէրէ թավսիյէ իտէրլեր։»

Անընգը, հավի թավսիյէ, օ գատար քի, գօմսիսընն ազասը ուիլէ պունտան պէօյիւք նէթիճէլեր իւմիտ իթմէյօրլար իտի։

Ֆիլհագիգա վիլայէթ նիզամնամէսի հէյէթի մէճմուասը իթթիպարրյա հիչ պիր վագրթ մէվզրյը ֆիւէ չըգամամըշ։

Օսմանլը մէմուրլարընն քէյֆինէ թէվտի օլընան պու նիզամնամէ պիրթապի թաթպիգ օլընամամըշ տրը։

1895—1896 պուհրանընտա, սէֆիրլերին էրմէնի սաքին օլան վիլայէթլեր իչիւն, պիր իսլահաթ բրօժէսի թէտգրգ իթմէքլէ, մէչզուլ օլտրգլարընը խապէրալան Պուլկարիսթան հիւքիմէթի բէթլը։ պուրի վէ Բարիզ գապինէլերինին արտրմը իւէ Էվրօքայ-օսմանի վիլայէթլերինին իսլահաթը հագգընտա պաղը մէվատտը չամիլ պիր գարար էլտէ իթթի։

(22 ապրիլ 1896) օ թարիխտէ Մ. Բօլ Դամգօն, պիր թահրիրատընտա չուճիմէյի եազմըշ իտի.

«Պու իմթիյազլն տա չիմտիյէ գատար վէրիլէն վէ մէքթէպէսիճի պուկիւնէ գատար եօգ մէսապէսինէ կիրմիշ օլան սայիր իմթիյազլարտան տանա զիյատէ ճիտտի վէ հազիվի օլուպ օլմատըղը չայանը թէէմմիւլ տիր։»

Սթանպոլ գօնֆէրանսը, Պերլին անանամէսի, 1896 դարարլարը, իշթէ Պուլկարլար Մակէդոնիա մէսէլէլերինէ պուիւչ վէսիֆատանը միւնասիրճաթընա իսթինատ իտէրլեր։

Մակէդոնիա գօնկրէսին բրօկրամը (2 յունիս 1902) հէր մատտէսինէ պուիւչ վէսիֆատան պանս էյլէյօր։ Մակէդոնիա վէ արնավուտլըղն մուխթարիյէթի գօմիթէսինին ըրօկամընտա տէնիլիյօր քի, «եարբմ սարրատան պէրու պիր չօգ իսլահաթ վատ իտիյօր, ֆագաթ պու վաղարընն հիչ պիրի մէվզրյը թաթպիգէ գօնըլմայօր...։

(Տէվամի)

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍՊ ԻԹՏԻԿԻ ՀԱԼ

1853-1908

Թիւրքիատա, պու իսլահաթ բօլիթիգասընա այիտ էվրագ վէ էսիգալարը տիգգաթլա օգույանլար անլարլար քի, թէֆէրրուաթա այիտ պիր գաչ ուֆագ թէֆէք միւպաեէնէթտէն սարֆը նաղար, Էվրօքանրն Թիւրքիայա գարը թաագրպ իթտիյի բօյիթիգաաա, պիր թէսէլսիւլ վէ իրթիպաթ վար տրը, վէ թաթպիգաթընտա կէօրիւլէն կէվշէքիքլէրէ մուղայիր օլարագ, պունտան ենէք պիր խայլի նէթիճէլեր էլտէ էտիլէպիմիշ տիր։

1878 մուհարէպէսինտէն էվվէլ ինիգատ իտէն Իսթանպոլ գօնկրէսի, սօնրա օնը թաագիպ իտէն Պերլին գօնկրէսի զիյրի հաքիմիյէթի Օսմանիյէտէ գալաճագ օլան Էվրօքայը Թիւրքի վիլայէթլերինէ այիտ իսլահաթտան պահա իթմէքտէ տիր։

Զաթէն Մակէդոնիա իսլահաթընընն էսասընը Պերլին անանամէսինին 23ինճի մատտէսի վաղ իթմիշ տիր. պու մատտէտ տէնիլիյօր քի.

«23 մատտէ.—1868 սէնէսինտէ Կիրիտ ճէզիրէսի իչիւն թանզիմ օրնան նիզամնամէյի էսասինին հագգանիյէթէ մուվաֆրգ կէօրիւլէճէք թաատիւաթրյա պէրապէր թէմամէն իճրաի ահքամընը Պապը Ալի թէէահիւտ իտէր։

Իչպու անանամէ իւէ սուրէթի մախսուսէտէ իտարէ օլընմայան Բումէլի մէմալիքի իչիւն տէ իհթիյաճաթը մահէլիյէյէ թէվֆիգան վէ եալընըզ Կիրիտ ատասընա վերիլէն վերկի իմթիյազընը այիտ իսլահաթտան պահա իթմէքտէ տիր։

Զաթէն Մակէդոնիա իսլահաթընընն էսասընը Պերլին անանամէսինին 23ինճի մատտէսի վաղ իթմիշ տիր. պու մատտէ տէնիլիյօր քի.

«23 մատտէ.—1868 սէնէսինտէ Կիրիտ ճէզիրէսի իչիւն թանզիմ օրնան նիզամնամէյի էսասինին հագգանիյէթէ մուվաֆրգ կէօրիւլէճէք թաատիւաթրյա պէրապէր թէմամէն իճրաի ահքամընը Պապը Ալի թէէահիւտ իտէր։

Իչպու անանամէ իւէ սուրէթի մախսուսէտէ իտարէ օլընմայան Բումէլի մէմալիքի իչիւն տէ իհթիյաճաթը մահէլիյէյէ թէվֆիգան վէ եալընըզ Կիրիտ ատասընա վերիլէն վերկի իմթիյազընը

Հէր վիլայէթտէ Պապը Ալի նիզամաթը էսասիյէլի մէզպուրէնին թէֆէրրուաթընը թանզիմ իչիւն գօմիսիօնլար թէչքիլ իտէճէք, վէ պունլարտա ազանընն գըսմը քիւլլիսի էհալիյի մահէլիյէտէն օլաճագ տրը։

Պու գօմիսիօնլարընն եարաճագլարը լայհայալար Պապը Ալիյէ թագտիմ օլընաճագ, վէ Պապը Ալի պունլարը մէվգրյը իճրայա վաղ իթմէյէն էվվէլ Բումէլի Էվրօքա գօմիսիօնընընն ըէյնի սօրաճագ տրը»։

Դօնկրէսէ բէսմէն՝ մէվգրյը միւզաքէրէյէ գօնըլան վէ պիթիւն տէվլէթլեր թարաֆընտան թասվիպ օլընան պումատտէ, Էվրօքայը Թիւրքիէի վիլայէթլեր իչիւն պիր հագգ, հիւքիմէթի Օսմանիյէ իչիւն զաթի պիր վազիֆէ, Էվրաա իչիւն տէ պիր վազիֆէ թային իտիյօր իտի, պու մատտէ թէմամըյա թաթպիգ օլընրը իսկ, պիւթիւն տին սահիպլէրի միւսավաթա նայիլ օլմուշ օլաճագ. թէմամէն սէրպէսթ պիր իտարէյի պէէտիյէ թէչքիլ օլընաճագ, իսարէյի Օսմանիյէնին հիւքմ վէ թէէսիրի էսասը սուրէթտէ ազալմըշ պուլընաճագտը. չու սուրէթտէ Էվրօքայը Թիւրքիէի վիլայէթլերին ուսուլը իտարէսի էսասընտան մազնարը սալահ օլաճագը զանն օլընրյօր իտի։

Պու սրրատա Պապը Ալի Պերլին անանամէսինտէ կէօսթէրիլտիյի իւրէ քէնտիլիյինտէն պիր գանուն լայհասը հազրրլատը, վէ Բումէլի Էվրօքա գօմիսիօնընն նազարը թէտգրգընա արդ էյլէտի։ Դամիսիօնընն ազասը պու լայհա միւնտէրիճաթընը թասվիպ իտէրէք, 1880 սէնէսի օգոստ. 23ինտէ թաատիգ վէ իմզա իթտիլեր։

Պու բրօժէ Բումէլի վիլայաթը նիզամնամէսի տէյի մասրուֆ տրը. պու նիզամնամէ մուճիպինճէ զաթը Շահանէ ճինա վէ մէզհէպ թէֆրիզ իթմէքսիզին պիլիհիմէ թէպպասը Օսմանիյէյէ հուգուզը շահսիյէ, ուսուլը իտարէ, ումուրը ատիյէ վէ մէզհէպիյէ, մէարիֆ վէ զայրիհիմ նօգթայը նազարընտան էն վասի միկատտա թէէմինաթ վերիյօր իտի։

Պապը Ալի, մուահէտնամէնին էմրի թաթպիգինի թէտգրգ վազիֆէսիյէ միւքէլլէֆ օլմագ իւզրէ անանամէտ միւնտէրիճ խուսուսի գօմիսիօնլարը թաքին իթմէք լազըմ կէլիր իքէն, պունը եարմայըպ տա, էօյլէ պիր կիւզէլ լայիհա գալէմէ ալմագլա իքթիֆա իթմէսի, Էվրօքանրն չօղ կէզմէէն պու իսլահաթ իչինէ վազիֆէսիզլիք կէօսթէրէճէյինի իւմիտ իթտիյինէն իտի։

Ֆիլհագիգա լայհայը թէտգրգ իտէն գօմսիսն ազասը բաբշրլարընա չուճիմէք իլէ նիհայէթ վէրմիշլէր։

«Մէմալիք Օսմանիյէտէ էյի գանունլար պուլունմատըղը իստատ օլունամագ, եալընըզ պունլարընն թաթպիքինէ գուլլանըլան ուսուլ քեաֆի տէյիլ իտի։

«Իմզա գոյան մուրախիսալար, ինչպու լայհայը մաղնսրը հիմայէ էյլէմէլէրինի տէվէճէլէրէ թավսիյէ իտէրլեր։»

Անընգը, հավի թավսիյէ, օ գատար քի, գօմսիսընն ազասը ուիլէ պունտան պէօյիւք նէթիճէլեր իւմիտ իթմէյօրլար իտի։

Ֆիլհագիգա վիլայէթ նիզամնամէսի հէյէթի մէճմուասը իթթիպարրյա հիչ պիր վագրթ մէվզրյը ֆիւէ չըգամամըշ։

Օսմանլը մէմուրլարընն քէյֆինէ թէվտի օլընան պու նիզամնամէ պիրթապի թաթպիգ օլընամամըշ տրը։

1895—1896 պուհրանընտա, սէֆիրլերին էրմէնի սաքին օլան վիլայէթլեր իչիւն, պիր իսլահաթ բրօժէսի թէտգրգ իթմէքլէ, մէչզուլ օլտրգլարընը խապէրալան Պուլկարիսթան հիւքիմէթի բէթլը։ պուրի վէ Բարիզ գապինէլերինին արտրմը իւէ Էվրօքայ-օսմանի վիլայէթլերինին իսլահաթը հագգընտա պաղը մէվատտը չամիլ պիր գարար էլտէ իթթի։

(22 ապրիլ 1896) օ թարիխտէ Մ. Բօլ Դամգօն, պիր թահրիրատընտա չուճիմէյի եազմըշ իտի.

«Պու իմթիյազլն տա չիմտիյէ գատար վէրիլէն վէ մէքթէպէսիճի պուկիւնէ գատար եօգ մէսապէսինէ կիրմիշ օլան սայիր իմթիյազլարտան տանա զիյատէ ճիտտի վէ հազիվի օլուպ օլմատըղը չայանը թէէմմիւլ տիր։»

Սթանպոլ գօնֆէրանսը, Պերլին անանամէսի, 1896 դարարլարը, իշթէ Պուլկարլար Մակէդոնիա մէսէլէլերինէ պուիւչ վէսիֆատանը միւնասիրճաթընա իսթինատ իտէրլեր։

Մակէդոնիա գօնկրէսին բրօկրամը (2 յունիս 1902) հէր մատտէսինէ պուիւչ վէսիֆատան պանս էյլէյօր։ Մակէդոնիա վէ արնավուտլըղն մուխթարիյէթի գօմիթէսինին ըրօկամընտա տէնիլիյօր քի, «եարբմ սարրատան պէրու պիր չօգ իսլահաթ վատ իտիյօր, ֆագաթ պու վաղարընն հիչ պիրի մէվզրյը թաթպիգէ գօնըլմայօր...։

(Տէվամի)

մը զբաղեցնելու մասնաւորապես Ֆրանսական պարագան։ Ֆրանսական ազգայնականներ ամենայն ինչ կ՚ընեն Ֆրանսան Գերմանիոյ դեմ գրգռելու համար։ Ֆրանսական ազգայնականներ ամենայն ինչ կ՚ընեն Ֆրանսան Գերմանիոյ դեմ գրգռելու համար։ Ֆրանսական ազգայնականներ ամենայն ինչ կ՚ընեն Ֆրանսան Գերմանիոյ դեմ գրգռելու համար։

միաբարիէյն էնալիյէ տէօնիւպ չու նուիթգը իրատ էյլէմիշ տիր։

«Էրմէնի էնալիսի,

«Էրմէնի վէ Թիւրք էնալիսինին օ դաւառ թէլէֆաքը, վէ Օսմանլը օրտուսունին էլտէ իթիտիկի ֆիթուհատի վէ մուզաֆֆէրիյէթի սայէսինտէ, պու կէնտ էրմէնի Բաթրիգի սըֆաթըյլա հուզուրը Շահանէյէ գապուլ օլունտը։ Զամը Հազրէթը Շէհրիւարի՝ Դանունը էսասի իլէ ումում Օսմանլըլարը հիւսնը միւսէպաթը թէէմին իտիլտիկինտէն տօլայը մէմնունիյէթ պէյան իտէր։ Զամը Հազրէթը Շէհրիւարի էզճիմլէ էրմէնի էնալիսի հագգրնտա պէյանը մէմնունիյէթ վէ Դանունը էսասինին իմրա վէ մուհաֆազասընը վատ իթիտիլէր (ալգըլար)։

«Էլճիմլէ՝ պուրատա, Դանունը էսասիյէ սատազաթլա իտրամէթ իտէճէկիմէ տաիր իմրա իտէճէյիմ ահտտան (ուխտ) տօլայը մէմնունիյէթ պէյան պույուրտլար վէ սէլամը Շահանէյէրինի քեսֆիքէնիզ թէպլիգ իթմէմի էմր ու ֆէրման պույուրտլար (ալգըլար)։ Զամը Հազրէթը Սատրազամի իլէ պիրլումում վիւքէլի ֆիլտամ օ կիպի հրասիյաթտա պուլունտրյոլար քի, միլթիմիզ իչիւն Դանունը էսասինին արթըգ թազեէր օլամայաճաղընա էմնիյէթիմիզ օլսպիլիր (ալգըլար)։

«Պինայէն ալէյհ էրմէնի էնալիսի, պու մէյրուութիյէթը իտարտէն իսթիֆատ իթմէյի պէյլիյիմ վէ իֆրատ իլէ լիւզումսըզ նիմայիշլէրտէն իթթինապ իտէյիմ, վէ տէվլէթին Դանունը էսասինին, մուհաֆազա իթթիկիմիզ սըրատա պիզիմ Դանունը էսասիմիզտէ մուհաֆազա իտէյիմ։

«Եաշասըն Օսմանլը օրտուսը (ալգըլար)։

«Էրմէնի, Թիւրք Ռում վէ սաիր պիրմիլլէթ թէպասընը պու վաթանը պէրգէրար օլսուն։

«Պու հրասիյաթլա, քէֆֆէյէ ումուրմզա՝ գանուն տաիրէսինտէն տիշարը չըգմամագ չարթըյլա պիր իսթիգամէթ վէրմէյէյիք։ Հիւրրիյէթտէն անճագ գանունա իթաաթլա իսթիֆատ իտէպիլիրիզ։

«189 էտէն սոնրա, իքինճի տէֆա օլարագ, սիզէ հիւսնը միւնասէպաթտա պուլունմադը նասիհաթ իտիյորում։ Վէ եալնըզ եէքտիկէրինիզ իլէ տէյիլ, իլա ումում վաթանտաշլար եանի Թիւրքլէր, Ռումլար վէ սաիրէ իլէ հիւսնը միւնասէպաթը պագասընա դայրէթ իթմէյիսինիզ։

«Պու հիւսնը մրնասէպաթ սայէսինտէ վաթանը մուհաֆազասը միւմքին օլաճագ տըր։ Վաթանըմզը ճէնապը Հագգը հիմայէսինտէ պուլունսըն (ալգըլար)։

«Եաշասըն օրտու, եաշասըն հէյհէթը վիւքէլա, եաշասըն թախթը ալի պախթը Օսմանի (ալգըլար)։

Պու նուիթգատա սօնրա Բաթրիգ Սըրբազան կիւճ հալ իլէ տիշարը չըգըպ, միւթէվէֆա Ներսէս Բաթրիգ իւզէրինտէ պիր մրատէթ տուա իթթիքատէն սոնրա, Բաթրիգլանէյէ չըգմըշ տըր։

Բաթրիգը միշարիէյն պու կիւն տէ Շէյխիւլիսլամ հազրէթլէրի իլէ սաիր վիւքէլաի ֆիլտամը զիյարէթ էյլէյէճէք տիր։

Մագամը Սատարէթ եավէրլերինտէն Եումնի պէյ ճուամա էրթէսի ագշամըսը, Բաթրիգանէյէ չըգընճայա գատար մուշարիէյին ըէֆագաթընտա պուլունմըշ տըր։

*** Բաթրիգէրին հուզուրը Շահանէյէ գապուլինտէ պիրինճի ըրեթպէտէն Մէէիտի նիշանը ինսան պույուրըլմասը ուսուլտէն իսէ տէ, Բաթրիգը միշարիէյի իլք Բաթրիգիկինտէ վէրիլմէսիյի կիպի, պու տէֆա տախի մէզքիւր նիշան վէրիլմէմիշ տիր։

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎ Ատենապետի Մինասեֆ. Զերազ Անիի զիյարէթի էյլէսիքտէն սօնրա, Գավգասիա վալիսինտէ զիյարէթ վէ միւշագաթ էյլէմիշ վէ նարըն Տէրսաատէթ վիւրուտի մէմուլ պուլունմըշ տըր։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնանց ճէմիյէթը նրսվանէյէսի հէյէթը իտարէսինտէն Տիկին Սրբուհի Ս. Կուրտիկեան, Տիկին Վ. Օսմանեան վէ Օր. Թագուհի Պալթազարեան էվվէլքի կիւն Բաթրիգ Իգմիրլեան Սրբազանը զիյարէթլէ վարիքլէրինէ տաիր պազը մալիւմաթ իթա վէ Մանթաշեանըն իթա իթթիկի 4) լիրա իլէ քէնտիէրինին համիյէթմէնտանը էհալի թարաքընտան թօրատրզլարը 110 լիրա եանի ճէման 15) լիրայը Օսմանլը պանգասընա եաթըրըլտըղընը սէոյլէմիշլէր տիր։ Բաթրիգը միշարիէյի ճէմիյէթը մէզքիւրէնին պէոյլէ ազ պիր զէման զարքընտա պու գատար մէպլուղ թօրպայապիտիկի՝ մագէսը իսայրլսէլէրինին թէվէճճիւհը ամմէ թարաքընտան կէօսթերիլէն էմիյէթէ տէլալէթ իթթիկինի պէյան վէ իշպու գաանլար ճէմիյէթինին ֆաալիյէթ ու զայրէթինի մէտ ու սէնա իլէ թէշվիգաթը ազըմէտ պուլունմըշ տըր։ Ֆիլնագիգա դպրոցասէր Տիկնանց ճէմիյէթի նի թէշքիլ իտէն լանըգ ազալար՝ թաշրա ֆուգարա գըզլարընին նուրը մէարիֆէն հիսէտէնէտ օլմալարը մագսատ խայրմէրսէսինին հուսուլի իչիւն զայրէթը եէկեանէլերի մասթուֆ պուլունմադա, համիյէթմէն ասանը էհալինին պու ճէմիյէթի մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ թէշվիգ էյլէյէճէքլերի վէ պիր ան էվվէլ խայրը մագսատլարին իճրասընա պաշլամագ իչիւն միւթէսավվէր օլան մէպալիղին նէքլինին՝ իյանէլերիյլէ տօլսուրաճազլարը շիւպհէսիզ տիր։

ԷՐՄԷՆԻՍՏԱՆ ԴԱՀԹԱՁԷՏԿԵԱՆԸ

Տէր Խմբագիր,

Հայաստանի և Կիլիկիոյ ազգային գաւառաց մէջ երեւան եկած ամենակոչ սովին և մեռելուստ ձմրան հանգէպ, հացակրօտ և տառապեալ Հայ ժողովուրդին ամենայն արագ նպաստ և օգնութիւն փութացնելու նպատակաւ Պոլսոյ Հայ վաճառականաց կողմանէ կազմեալ Մասնախումբս որոշած է, յանուն Պոլսոյ ընդ. Հայ վաճառականաց Եւրոպական գործարանատարց և Ամերիկայ. Ցանց մօտ դիմումներ ընել, դրամական պաստ հաւաքելու և գոյացեալ գումարները անմիջապէս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան տակ դնելու։

Ուստի, Մասնախումբս, Եւրոպական Գործարանատարց հասցէներն և առայս հարկ եղած տեղեկութիւններն ստանալու համար, արդէն իսկ Հայ վաճառականաց դիմելու ձեռնարկած ըլլալով, լիայոյս է որ, յանուն մարդասիրութեան, պիտի փութան ամէն կարելի աջակցութիւն և դիւրութիւն ընձեռել Մասնախմբիս։

Մնամք յարգանօք

Հայ Վաճառականաց Մասնախմբի

Ատենադպիր Ատենապետ

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԻՐԱՆՈՍԵԱՆ ԵՂԲ.

Կ. Պոլիս, 14 Նոյ. 1908

ՀԱՅ ՅԵՂ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

1908 հոկտ. 19/1 Նոյեմբերին, Հ. Յ. Դաշնակցութեան Պոլսոյ Տեղական Կոմիտէին նախաձեռնութեամբ ի նպաստ երկրը դարձող գաղթականներու տրուած Հայկական Հանրգէն զուտ հասոյթ գոյացած է 6645 ղրուշ, որ յատկացուած է իր նպատակին։ Ստորեւ կը նշանակենք մանրամասնութիւնները.

Մուտք	Ղրուշ
Դանձուած տոմսերու փոխարժէքը	8510
Նուիրատուութիւններ	823
Ծաղկեփունջէ	591
	9924
Ելք	
Իւնիոն Ֆրանսէզի վարձք	540
Տոմսերու և յայտագրերու տպ. ծախք	250
Աֆիշներու համար ծախք	216
Աստիճաններու շինութեան ծախք	200
Ծաղկեփունջի	100
Զանազան ծախքեր	2.9
Լ. Պոլսոսեանի բաժին	1744
	3279
Զուտ հասոյթ	6645

Դեռ չգանձուած տոմսերու փոխարժէքը 890

Զվճարողներէ կը խնդրուի փութացնել։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԹԷՊԵՏՏԻՒԻ ՎԻՒԼԷԼԱ

Տախիլիյէ նէզարէթինէ, Ռումելի միւֆէթթիշլի Հիւսէյին Հիլմի բաշա,

Մէարիֆ նէզարէթինէ, տախիլիյէ նազիրը Հագգը պէյ,

Ասլիյէ նէզարէթինէ, Մանէասիրատէ Ռէֆիդ պէյ,

Շուրայի Տէվլէթ բիյասէթինէ Ասլիյէ նազիրը Հասան Ֆէհմի բաշա,

Սայպգ Շուրայի Տէվլէթ բէյնի թէվֆիգ բաշա վէ սայպգ Մէարիֆ նազիրը Էքրէմ պէյ Մէհլիսը Այան ազալընընա նասպ էտիլ հիշէր տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅ նէզարէթինէ թային օլընան Ռումելի միւֆէթթիշլի ումումիսի Հիլմի բաշանը պու սապահի թրէն իլէ Սէլանիկէն Տէրսաատէթէ կէլէճէյի իշիտիմիզ տիր։

ՄԷՃԼԻՍԸ ՎԻՒԼԷԼԱ

Օսմ. մուրախասլարը թարաքընտան Տէվլէթը Ազիյէնին միւթալէպաթընը հավի թանզիմ գըլընան բրօթօգօլ միւնասէբութիւնին Պուլկար մուրախասլարընա թէպլիղ իտիլմէսի իւզէրինէ, Պուլկար մուրախասլարը թարաքընտան ճէվապը հավի վէրիլէն մուխթիրէ իլէ Օսմանլը պիրինճի մուրախասը Նաֆիա Նազիրը Նորատունկան Դաբրիէլ էֆ. թարաքընտան Պուլկարիսթան իսթիլլաքընա տաիր մուազզամ տէվլէթլէր թարաքընտան չիմտիյէ գատար թէպլիղ իտիլէն սիյասի մուհարբերաթեան միւթէգաբիլ գօնֆերանս տօսիէնին խուլասասը՝ Մէճլիսը Վիւքէլանին տիւնքի թիմանինէ թէպգիգ իտիլմիշ տիր։

Պու իթթիմատա Դալաթա քէօրբիւսինին հէմ չիմտիլիք թամիրի մէսէլէսի վէ հէմ միւճէտէսէնին պիր քէօրբիւ եարբըլմասը թէշէբբիւր օլունմըշ տըր։

Եէնի պիր քէօրբիւ եարբըլմասը վագթա միւթամատ օլասուզը կիպի, քէօրբիւնին հալի իւզրէ իպգասը տա մանզուրտան սաիմ օլամայաճաղընանա, Մէճլիսի Վիւքէլաճա քէօրբիւնին էվվէլ պէ էվվէլ թամիրի ճիհէթինին նազարը ազգամա ալընմըշ օլաճաղը թայիի տիր։

Անատօլունդան պազը մահալլէրինէն չիթթիճլերէ եէմէքլիք վէ թօխուսմըզ զախիրէ թէտարիքի իչիւն Զրաաթ Պանգասը շիւպհէլէրինատն իսթէնիլէն մէպալիղին տաիսի քէֆալէթի միւթէսէլիսլէ իւէ չիթթիճլեբէ իգպասընա գարար վէրիլմըշ տիր։

ՄԷՊՈՒՍԱՆ ՎԷ ԱՅԱՆ ՏԱՅԻՐԼԷՐԻՆ

Թամըրթը իչիւն եվվէլճէ Մալիյէ նէզարէթինէն ալընան 182,000 քիսիւր ղրշ քեամրլեն սարֆ իսիմիզ վէ հաթթա պիր գաչ կիւնտէն պէրու պազը էվազիմաթ թաավիգէն թէտարիք իտիլմէքտէ պուլունմը օլաբըլընտան, պիր կէօնա թէէնիրաթ վագթինէ մէյտան գալմամագ իւզրէ 30,000 ղրշ.էն սէրբան վէրիլմէսի Շէյր էմանէթինտէն Տախիլիյէ նէզարէթինէ եաղըմըշ վէ Մալիյէ նէզարէթինէ թէպլիղաթ իտիլմիշ տիր։

ՃԷՏՎԷԼ ԹԱՆԶԻՄԻ

Իսթիքլաալ օլընան մէպուսլարընը իսմէրի տախի, պիրլսէրէ տէրճ ու իլավէ օլընարագ սթաթիսթիկ թարգընտա նէյր իտիլմէք իւզրէ, ինթիսապ մուամալաթը էսասընտա, հէր թարաֆտա նէ գատար նուհուսը վիւքիւր գայտ իտիլմիշ, վէ սիւնթէրիպպի սանիլերին ատէտի նէտէն իպգարէթ պուլունմըշ իսէ, ալտա օլաբգալարը գաղալար վէ լիվալար հիզասընտա կէսպէրիլմէք իւզրէ իյդանթալը պիր ճէվաբլէն թանզիմ վէ իրսալի Տախիլիյէ նէզարէթինատն վիլայաթ վէ եէրլիյէ թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

ՄԷԼԻԹՊԷ ԹԷՊԳԻՃԷՆ ՕՍՄԱՆԻՃԷ

Մէքթէպի Թըպգիյէ Միլիյէ վէ Թըպգիյէ Ասքէրիյէնին «Ծաքիլիթ» նամը ալթընտա պիրլէշտիրիլմէսի գարարլաշտիրըլմըշ տըր։

ԹՐԱՄՎԱՅԻ ԽԱԹԹ

Թիճարատան Նէմիզատ Թահսին բաշա իլէ բէֆիզի թարաքընտան Իզմիրտէն Նիֆէ գատար պիր թրամվայ խաթթը թէէսիս վէ ինշասը խուսուսընա միւսասատ իթասընը միւպլիյին թիճարէթի վէ նաֆիա նէզարէթինէ պիր իսթիտա թագտիմ իտիլմէքլէ վէ նէզարէթը մէզքիւրէճէ խուսուսը մէղքիւր թէտգէգ վէ գապուլ իտիլմէքլէ մաղպաթասը մագամը սամի Սատարէթ թագտիմ գըլընմըշ տըր։

ՁԷՐԲԷՆՍ ԽԱՎԱՃԸԳ ՎԷ ՔԷՕԼԷԼԷՐ

Պունտան սօնրա, Զէրքէնսէրին տախի իսէրայը զէվճիյէ կիպի խալայըգ վէ քէօլէ օլարագ ալընըգ սաթըլմամասը վէ պու եօլտաքի տավարընն տախի մահքէմէլէրճէ բույէթ իտիլմէմսի հագգընտա Ասլիյէ նէզարէթինճէ իթթիխազ օլընան գարար Տախիլիյէ նէզարէթինէ թէպլիղ գըլընմըշ տըր։

ՊԻՐ ՄԻԻՏՏԷԹՏԷՆ ՊԷՐՈՒ Պուլկարիսթան մուրախասը Մ. Լիսրչէֆ իլէ խարճիյէ նազիրը, Նորատունկեան Դաբրիէլ էֆ. վէ թարիրթը խարճիյէ քեաթիպլի Լութֆի պէյ միյանընտա հիւքիւմէթի Օսմանիյէ իլէ, Պուլկարիսթան արասընտա պիր իթթիֆաք հասըլ էթմէքլէ վէ Պուլկարիսթանընն իլանը խաթիգալը մէսէլէսինին Փօնֆէրանստա միւզաքէրէ վէ թէտգէգը սըրասընտա զէմին իթթիֆաք էտիլմէք իւզրէ, պու մէսէլէլերին պիր սուրէթի թէսվիյէյէ իգիթրան էթթիրիլմէսի իչիւն ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ իսթամ պուլմըշ վէ թարաքէյնճէ մէզքիւր մէսէլէլերին սուրէթի հալի հագգընտա իթթիֆաք հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Մ. Լիսրչէֆ քէյֆիյէթի թէպլիղ էթմէք իւզրէ պու կիւն Սօֆիայա կիտէճէք տիր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԴԱՊԻՆԷՍԻՆԻՆ ԻՍԹԻՖԱՍԸ. — Մէհամֆիլի ասիտէսինճէ թէէմին իտիլտիյինէ կէօրէ, Պուլկար գապինէսի իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։ Բրէնս պու մէսէլէ հագգընտա, հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ տիր։ Զանն էտիլտիյինէ կէօրէ գապինէ մուվագգաթէն վազիֆէսինի իյֆայա տէվամ էտէճէք տիր։

ԱՎՍԹՐԻԱՆԸՆ պոյքոթաժը մէն իթմէք իւզրէ, թիճարատան կէմիլերինէ հարպ սէֆինէլերի թէրթիպ իտէճէյի գարարընա գարը Ինկիլթէրանընտա հուգուգը օսմանլիյի մուհաֆազաթէն սէֆինէլէր իրսալինէ գարար վէրտիյի հագգընտաքի թէլէկրաֆ, «Ճերիտէ»տէ եաղըմըշ իմի։

Ասլիյէ նէզարէթի գալէմէրի քէթէպէսինէն պազը զէվամ տիւն Պազը Սալիսէ Սատրազամ բաշայա միւրաճաաթլա վագը օլան ալճէնապանէ գարարտան տօրայը Ինկիլթէրա սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, պէյանը թէշէքքիւրաթ էյլէյէճէքլերինի պէյան վէ քէնարիէրինէ պիր թագրմ ասքէրի մուզիգասը թէրթիպինի իսթիտա էյլէմիշլէր տիր։

Սարարպամ միշարիէյի տախի հարպիյէ նէզարէթինէ թէլէկրաֆ չէքէրէք պիր պանտօ մուզիգա կէմիրթմէլէրի իւզէրինէ, հէյէթ տիւն ազշամ սաաթ 12 բատտէյէրինատ սէֆարէթխանէյէ կիթմիշլէր տիր։

ԱՅՏՐՆ վալիլիկինէ՝ Սատը էսպագ Ֆէրիտ բաշանըն թայինի թասավվուր իտիլմէքտէ իմիշ։

ՍԻՎԱՍ վալիլիկինէ՝ Մալաթիա միւթէսարրֆը Հիւսէյին Հասիպ պէյ ինթիխապ օլունարագ, սուրէթի ինթիխապը Տախիլիյէ նէզարէթինատն մագամ Սատարէթէ արզ էտիլմիշ տիր։

ԻՍԹԻՆԱՖ Թիճարէթ բիյասէթինէ՝ ումուրը ճէզայիյէ միւտիրի Ալի Բիզա վէ ումուրը ճէզայիյէ միւտիրիյէթինէ՝ Գոսօվա վէ Մանասթիր Ասլիյէ միւֆէթթիշլի Ղալիպ պէյլեր ինթիխապ իտիլիսի խապէր ալընմըշ տըր։

ԽԱՐԻՆԳԻ Խասա էօնտէսինատ պուլունան 25 զրթա մատէն իմթիյազը իլէ սաիր իմթիյազլարը Խալինէի Մաւլէյէտ իատէսինէ Իրատէի Սէնիյէ սուտուր ինմիշ տիր։

ՋԻՑԱՖԷԹ. — Պու ազշամ Բատրազամ բաշանըն գօնաղընտա, միւսաֆիրլէթէն չէհրիմիզատ պուլունմագատա օլան Պազգան գամիթէսի ըէյիսի Մ. Պազաթրն իլէ գամիթէտ ադասընտան Մ. Էվէնս վէ Մ. Պազաթրընն հէմշիրէսի վէ ամուճազատէսի մատմազէլերին չերէֆինէ 24 քիւրէք պիր զիյաֆէթ վէրէճէք տիր։

ՐՕՊԻԼԱՆ ԲԱՇԻ. — Ռումելի վիլայէթը սէլէհատ ժանտարմա թէնսիգաթընա ժէնէրալ Փօնթ Ռօպիլան, ումում ժանտարմա թէնսիգաթը հագգընտա ըէյի ալընմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ կէլէրէք, ճումա իրթիէսի կիւնիւ Սատրազամ վէ Հարպիյէ նազիրը բաշալար իլէ մուլագաթ իթմիշ տիր։

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՍՕՖԻԱ, 29 Նոյմ. — Բէյխի նուզզար Մալինօֆ թամթը բիյասէթինատէի դապինէնին իսթիֆասընը վէրմիշ իսէ տէ, բրէնս ֆէրտինանտ գապուլ իթմէմիշտիր։

ՍՕՖԻԱ.— Բրէնս ֆէրտինանտընն պիր գաչ կիւնտէն պէրու խասթա օլուսուզը չալի օլմուշ իսի։

Հէր նէ գատար պուլկար զաղէթալարը, բրէնսին հալը սրհնէթատ պուլունսըզը եաղըյորլար իսէտէ, պիր մէնպայը մէկսուգտան ալընան մալիմաթա նէզարէն բրէնսին էօթէյէն պէրու միւպթէլա օլսրզը «Ֆիգրիս» իւլէթի պու քէրրէ արթմըշ տըր։

Բրէնս բէք զիյատ աղրը վէ իզտիրապաթ իչինտէ տիր։

Հաթթա պու խասթալըգ, միշարիէյին սինիրլէրինէ թէէսիր էյլէմիշ տիր։

ՆԻԻ-ԵՕՐԿ.— Պահրը Մուհիթը Աթլասիտէ թագրիպ իտիլէճէք լօլիթիգա հագգընտա Ճարտնիա իլէ Ամերիգա արասընտա իթիլաֆ հասըլ օլտուզը ըէսմէն թաստիգ օլունմագտա տըր։

Մէքգիւր իթիլաֆ մուճպանճէ թարգիյէ Պահրը Մուհիթատ եէքտիկէրինէ ատտ օլան արազիյէ թէտարուզ իթմէմէյի վէ Զինին թէմմիյէթի միւլքիյէսինին մուհաֆազասընը թէահհիւտ իթմէքտէ տիրլէր։

Մուվազէնէյի տիվէրիյէյի խալէլտատ էտէճէք ատրէճէտ մուհիմմ պազը միւշքիլաթ զուհուր էթմէյի թագտիրատ ճսթրնա իլէ Ամերիգա միւշթէրէքէն իճրայի նարաքեաթ իչիւն պիր սուրէթի թէսվիյէ պուլաճագլար տըր։

ԲՕԹՍՏԱՄ (Ալմանիա) 28 Նոյմ. — Իմպէրաթօրընն ամվալը սրհնիյէսի էյիլէնմէքտէ տիր։

ՀԱՐԻՒՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Նան 45.95 բարա, կիւլթը զանէմ 134, կիւլթը պագըր 115, էրզ 150.90, սաաէ 570, թուզ 31.50, սօզան 19.95, սապան 212, կազ 62, հաթապ 3.60, իւզում 92, չէքէր 93, պուլկուր 75, ֆասուլիա 41, նոհուտ 45, չալր 34, սաման 13, հընթա 7, զէյթուն 149, քէօմիւր 26 բարա։

Մարսվանասաքի ասաքիրին միւնագասասա օլան պալէատէքի էրզաղը հիվալարընտա պուլընան ֆիյամթարա վէրէճէք վար. Տէրսաատէթատ 10 տէ 5 աշաղը վէրէճէքլէր վար իսէ, Լէվամաթը ասքէրկէ տարիբէսինէ կէլմիսլէր։

15 թշր. սանի 324 3—1

***

20 չիֆթ եուն չօրապ, 12 ատէտ էօրմէ փանէլա՝ Ֆարիտատ չէյլա Օսման էֆ. թարաքընտան.

100 չիֆթ եուն չօրապ՝ քէրէսթէ թիճարընտան Գայսէրիյէյի հաճի Մուսա աղա թարաքընտան.

1 չիֆթ էօրմէ չօրապ՝ Պայազիտատ Տիզատասկէ մանալէսինատ սաքին հաճի Նէֆիսէ հանըմ թարաքընտան, իքինճի Օրտու հանընա։

2 ատէտ Ամերիգան տոն՝ Գալաթա զաթրէ կէօմրիւկինտէ միւքիրթա մուհասէպէճիսի Ալի Սաֆտ էֆ. թարաքընտան.

2 ատէտ բամպուգլը նիմթան՝ Գաբրկատա Շէհսիվար մահալէսինատ Ալի Նազի պէյ թարաքընտան.

1 չիֆթ չիզմէ, 1 չիֆթ եուն չօրապ՝ գունտուրաճը Ալի ուսթանընն մախտումը Ֆաթիհ Բիւլմէյէ ասքէրիյէսի թալէպէսինէն Ահմէտ էֆ. թարաքընտան.

1 չիֆթ եուն չօրապ՝ Գալաթաչատա Ֆաթիմէ խանըմ նամընա չօրապը Հավա հանըմ թարաքընտան.

2 չիֆթ եուն չօրապ՝ Գալաթաչատա Մօնլա հանըմ թարաքընտան.

11 ատէտ բամպուգլը նիմթան, 10 ատէտ կէօմէք, 10 ատէտ տօն՝ հաճը Եուսուֆ էֆ. թարաքընտան։

20 ատէտ բամպուգլը նիմթան՝ ասքէրլիքտէն մուխրէճ տիւկէր Ապտիւլ Սէթթար չավուշ իլէ հարէմի Ահէզ հանըմ թարաքընտան.

3 ատէտ բամպուգլը մինթան, Սկիւտարտա Աֆ Բազարընտա պագգալ։

52) ատէտ բամպուգլը մինթան՝ Ճիպալի գուրպինտէ Սկիւպի մահալէսինատ վէ Մուհիէտտին մահալէսի էհալիսի թարաքընտան.

4 չիֆթ չօրապ, 4 ատէտ խրգա՝ Մուսլգալի Հիւմայուն միւլազիմը սանիլերինատն Մուսթաֆա Իպրահիմ էֆ. թարաքընտան.

Ճիւնուսը ճէնապը Միւլիւքեանէյէ համիյէթլերի վէ հուպպը վաթան էսէրի օլարագ պիր խրամթը միւֆթիխրէ օլմագ իւզրէ իհտա սուրէթիյլէ իպրազը էսամիիյլէ համիյէթ իտէն զէվաթրն էսամիիյլէ իհտա իթթիքլերի էշանընն ճինս վէ մրգտարը պալէյէ թէրգիմ գըլընմըշ օլմազա, իչպու խրամթը միւֆթիխրէլերի չայանը թագտիր վէ թահսին պուլընմըշ իտուկի իլան օլունըր։

15 թշր. սանի 324 3—1

ԹԻՃԱՐԷԻՅԷ

ՖԷՐՍԱԱՏԷՔ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՑ	Բարա
Պիրինճի պէյազ օգգասը	52-
Իքինճի » »	50-51
Մախլութ »	49-
Զավտարը »	-47
Սէրթ պիրինճի »	-53
» օրթա »	51-52
Մախլութ սէրթ »	50-

Պու կիւն 4 վակտն Անատօլը վէ վակտն Ռումելի պուղտայը վիւորատ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ Ղրշ.

Եէրլի գըրմա Ա. չուվալ 102

» » Բ. » 98-

ՖԻԲԻԼ

Օգգասը 19½ - բարա։

ԱԲԲԱ

Տանիպ քիլէսի 16½-17½

Ռումելի վէ Մէրսին 15½-16

Մըսըր էթթաֆի իչիւնպուրատա վարօրա թէշիմ բարա 34-

Եէրլի սարֆիյաթը իչիւն » 35-

ԲԱՄԲՈՒԿ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվրբուլ 28 Հոկտ.

Ցուլիս օգոստ.	4.64
Հոկտ. Նոյեմ.	4.6)
Նու-Եօրգ հազրը	101.3.4
» յուլիս իչիւն	105.3.4
» վեռար. »	103.3.4
» սեպտ. »	102.1.2
Լիվրբուլ հազրը	
» սեպ. »	7.4.3.4
» յուլիս »	7.5.7.8
Զիգակօ հազրը	
» սեպտ. »	95.
» յուլիս »	9.5.1

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 29 Նոյեմ.

Իսկիլիզ էսհամը Իսկ. լիր.	84.18
Օսմ. էսհամը Իւնիֆիկ	91.37
» » » գաբանաը	91.—
Օսմանլը Պանգասը	18.25
Բաւա 4	84.25
Պուլկար իսթիգրազը	102.—
Գամպիօ Բարիզ 10 այ վատէ	25.27

Բարիզ 29 Նոյեմ.

Գենսուիսէ Իւնիֆիյէ այշլրը	91.30
» » գաբանաը	91.15
Ֆրանսըզ էսհ. 3 % ֆր.	96.70
Ռումելի չըմէնտրֆէրի	169.—
Օսմանլը բէժիսի էսհամը	370.
» Պանգասը	699.70
Բաւա 3 1906	98.—
Գրէսթ Լիմնէ	1195.
Իթալիա էսհամը	163.80
Սբանսոլ	96.05
Թրանսվաալ	56.75
Գամպիօ իւշ այ վատէ	25.110

Վիէննա 29 Նոյեմ.

Լօնտրա իւզէրինէ Գամպիօ	239.70
Ռումելի չըմէնտրֆէրի ֆր.	167.—
Օսմ. Բէժի ագսիօնը ֆր.	—.—

Պերլին 29 Նոյեմ.

Ռում. չըմէնտրֆէր (մարք)	141.—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.33

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՐԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագ. գաբ.	99.15
» » էն եիւքսէք	100.07
» » էն ազաղը	99.15
Պու սապահ այշլրը	99.26
Ռում. չըմ.ագշամ. գաբանաը	168.½
» » էն եիւքսէք	170.⅛
» » էն ազաղը	163.½
» » այշլրը	168.¾
Բէժի ագսիօնը Լ. Օս.	17.—

Նէճիպ Բէյօֆա թրամվայ շիրքէթի հիսսէ սէնէտաաթը Լ. Օ. 2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	08.10
Ժուիանս	4.10
Օսպիկսաթօն թրամվայ	485.
Ասիւրանս Օթօման	3.95
Լօրիօմ	56.
Պանք Նասիօնալ ազ Կրէս	410.
Թրանսվաալ	55.—
Զաթրէթ	19.½
Գրէսթ Ֆէնսիլ էֆիբսիէն Ա.	280.—
» » » Բ.	249.½
Բըսթըմ Թանվիլաթը ք.ք.	433.
Պալա	442.
Գարասու	035.
» Օրտինէր	032.
Անատօլու չըմ. ագսիօնը	14.22
Շիր. Ֆայրիյէ հիսսէ. Լ.Օ.	37.75
« « Համիտիյէ	2.40

ԳՐԻԳՈՐ ԷՐՄԷՆԵԱՆ
ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ
ՊԷՅՕՅԹԷՔ ԷԼԱԳԻՍԷ
ՍԻԼՂԻ ՋԱՍԸ
ՀԱԶԸՐ ՎԷ ՍՄԱՐԱՄԱ
ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ
Սիւլթան Համիտ Թէֆիգ Խանընա
Ն°. 34

Մէքթիւր մաղազա սահիպի 35 սէնէտէն պէրի պու իլտէ օլան Թէճրիպէսի իլէ էվլէօրանը, եանի Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա վէ Պելճիգանը էն մէշհուր ֆապրիգալարընան բէյնի մուպայասա իտուպ կէթիրթիրի դայէք գարիֆ, տայանրգլը վէ բէնկլէրի սօյսայան գումաշլարը. մահիր մագաստարլարընա պիչտիրիպ քէնտի ֆապրիգասընտա տիր. տիրմէքտէ, վէ հէր նէվ էլպիսէլերի բէյնին վէ մագթու ֆիյաթլա դայէթ ուճուզ սաթմագտա տըր։ Իչպու հագգաթը՝ մաղազա միշթէրիլերինին թատտիգ իթտիքլերի կիպի, եէնիսէն թէշրիֆի խէնէ միշթէրիլերին տախի թատտիգ իտէճէքլերի շիւպհէսիզ օլտըղընատ. էրկիսէ ալճագ գէվաթը էն էվվել Մեղրիր մաղազայա միւրաճաաթ իթմէլերի թավսիյէ օլունուր։

ՑԱՌԱՅ ՄԱԳԱԶԻՆ

Բազար կիւնէրի տախ աչըգ տըր։ Մագազամըզին հէր պիր թարաֆտա յեւաէրի Կոս տըր։

ՄԷՍՈՒԼԸ ԿԱԶԷԹԱ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՀԱՐՊԻՃԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Կապ 62 բարա, սիրքէ 30, ֆասուլեա 40, նոհուտ 29, քէօֆթէ 11, բաթաձէս 20, մամ 95, զէյթ եաղը 130, զէյթուն 100, բէյնիր 150, ռէչել 75, պիպէրլէր 150, եուլաֆ 22, հընթա 39, էրիք 59, մագարնա 100, նան 62, կիւչբը ղանէմ 153, կիւչ՞ը գուզու 112, կիւչբը պագըր 98, եէրլի բիրինճի 80, Ինկիլիզ բիրինճի 57, սաաէ 370, թուզ 26, սողան 25, սապոն 92, հաթապ 4, չարբ 33, սաման 25, կիյահ 25, չէքէր 70, իւղիամ 59 բարա։

Իւչինճի Օրտու տախիլինտէ վագը Իւսքիւպ մէվզընտաքի ասաքիրը Շահանէնին միւնագասատա պուլընան վէ պալէատէ կէօսթէրիլէն էրզագը սարէնին հիզալարընտաքի ֆիյաթլարը լա մահալինէ վէրէճէք վար տրը։ Պու ֆիյաթլարան աչաղը վէրմէք իսթէյէնլէր՝ հարպիյէ նէզարէթի լէվազիմաթը ասքէրլիյէ տաբիլսինէ կէլսէնլէր։

13 Թքր. սանի 324 3—2

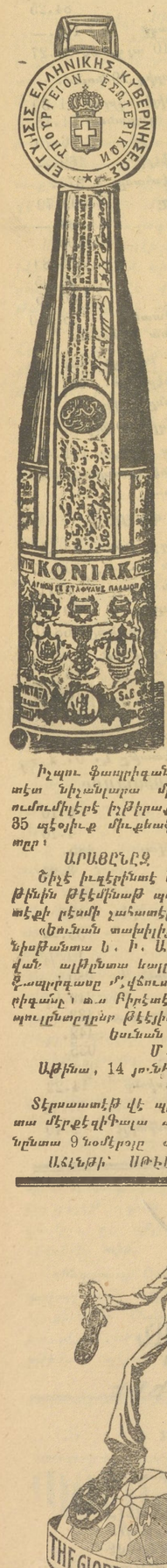

ԿՈՆՅԱԿ ԹԹՐԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳՈՒՆԸՆ

Իչպու ֆապրիգանդն սահիպի 9 ատէտ նիչանլարա միւխթէլիֆ սէրկիի ումումիլէրէ իղթիրաքընտան տօղայը տա 35 պէօյիւք միւքեաֆաթա նայիլ օլմըշ տրը։

ԱՐԱՑԸՆԸՂ

Շիչէ իւզէրինէ Եունան հիւքիւմէթինին թէէմնաթ պանտրօլը իլէ աթինէքի ըէսմի չահատէճանէսինի։

«Եունան տախիլիյէ Նազրը Եունանիթանտա Ն. Ի. Ա. Մէթաքսա իւնվան ալթընտա կալընը պիր գօնեագ Ֆապրիգասը մ՚վճուտ օլսա, պու ֆապրիգանը՝ տա Բիրէտէ թէէսիս իսիլմի պուլընտըղընը թէէյիտ իսէր։

Եունան տախիլիյէ Նազրը
Մ. Մ. ԲԼՕԹՕՖԻՍ

Աթինա, 14 յունիս 1904

Տէրսաատէթ վէ պիւ չէն Թուրքիատա մէրքէզիֆալ ատտա Գալաթա խանընտա 9 նօմէրօյը օտտա տրը։

Ա.Հ.Ն.Թ՝ ՍԹԷՖԱՆՕՍ ԱՑԵԱՆԻՍ

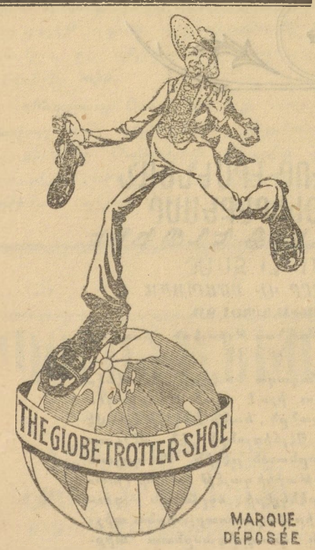

MARQUE DÉPOSÉE

ԷՐՔԷՔ, ԳԱՏԸՆ ՎԷ ԶՕՃՈՒԳ ԻԶԻՒՆ ԷՆ ԿԻՒԶԷԼ ԷԼՊԻՍԷԼԷՐ

Լէն սոն մօտա էօյլիւ իւէ տիքիւէնլէրէ պէնղէր

ՄԷՄԼԷՔԷԹԻՆ ԼԷՆ ԵԷՆԻ ՄՕՏԱ ՎԷ ԶԱՐԻՖ ԷԼՊԻՍԷԼԷՐԻ ԴԱՊԱԹԱՏ

ԹԻՈՒՆԿ

ԹԷՐԻՆՋՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԹՈՔԵՐԸ ԱՌՈՂՋ ԸՆԴԱՅՈՒ Ե Ե

Ա.ոանց [illegible], պիտի մեռնիք։ Եւ երբ ձեր [illegible] ամենակի մը մէջ չեն, չեն կրնար իրարայ եւ երկար տարի։ [illegible] զոյ։ Եղէմ, եւ ձեր [illegible] պահանջեալ ժամանակին [illegible]։

ԷՄԻՐԷՍԻՕՆ ՍՓՕԹԸ

ur պտրտատուած է ուշադրիս ամենեն զգաս մասիս ձկան իւղով, եւ կիրի ու ստամոքի հիւծութեան, որ կը բուժէ ամենիշատ եւ հիմնականապես

ՀԱՋԸ
ՊՈՕՆՇԻԹԸ
ԿՈՒՐԾՔԻՒՆՋՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆԸ

Միշտ պտանեցնցէք այդ դեղարանները որ Էմիւլսիոն Սքոթի յատուկ է։

Scott & Bowne

Կը ծախուի բոլոր դեղարանները եւ բոլոր դեղի մթերանոցները։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ

ՄԱՐԻԹԻՄ ՀԱՖԹԱԼԸՂ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անատօլու լիմանլարբյլա Պաթում, Օտէսա, Տէրսաատէթ, Իզմիր, Սէլանիկ, Շերա, Բիրէ, Բաթրաս, Մարսիլիա, Հավր, Տիւնքէրք, Լօնտրա, վէ Տէրսաատէթ իլէ Սուրիա վէ Մըսրը արասընտա մունթազամ սէյր ու սէֆէրլէր։

ՎԻԵՐՈՒՏԻՆԷ ՊԷՔԼԷՆԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐ

Ալաֆ. նոյեմ. ին 22նէի բազար ագշամը «Տանիպ» Մարսիլիատան։

ՀԱՐԱՔԷԹ ԻՏԷՃԷՔ ՎԱՔՕՐԼԱՐ

Ալաֆր, նոյեմ. ին 19ընէը բէնճէլենճպիհ կիւնիւ ագշամ ալաֆր. սաաթ 4տէ գաբթան Լումանը սիւար օլտրը Սիտոն վաքօրը տօղրուտան տօղրույա Օտէսայա

Գումբանիա՝ տօղրուտան տօղրույա Բարիզ, Լօնտրա, Էքս Լէպէն, Ճէնովա վէ Բարի Լիոն-Մէտիթէրանէ չըմէնտըֆէրլէրինին են իշլէք սթասիօնլարը իչին տախի պիլէթ վէրէպիլիր։

ԵՕԼՃԸ ԲՕՍԹԱ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸ ԻԶԻՒՆ

1 ինէի մէվգը։— Բարիզ իչին 275 ֆր. Մարսիլիա իչին 260 ֆր.։

2 ինէի մէվգը։— Բարիզ իչին 200 ֆր. Մարսիլիա իչին 160 ֆր.։

ԹԻՒՃԱՐ ԷՆԵԱԸ ՆԱԳԼ ԻՏԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸ ԻԶԻՒՆ

1 ինէի մէվգը։— Բարիզ իչին 200 ֆր. Մարսիլիա իչին 160 ֆր.։

Ֆամիլեա իլէ կիտէնլէր իչին խուսուսի չարթլար իլէ սուռուլէթ իպրազ օլունտըը կէպի, ազիմէթ վէ ավաէթ պիլէթի տախի վէրիլիր։

Տահա զիյատէ մալիմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Մէոմանէտէ Սիրէ Ֆրանսէզէ մէրքէզ աճէնթէլիկինէ վէ Սթանպօլտա Պաղչէ Գաբուսընտա էկօմրիկ գուրպինտէքի աճէնթէֆանէյէ մուրաճաաթ իսէպիլիրէր

Ալաֆ. նոյեմ. ին 9նէը բզ. էր. կիւնիւ ագշամ ալաֆ. սաաթ 4 տէ գաբատան Գօմպէնին սիւվար օլտուղը «Տանիպ» վաքօրը Սամսոն, Թրապիզոն վէ Պաթումա։

Ալաֆր. նոյ. ին 19նէը բէնճ. կիւնիւ ագշամ ալաֆր. սաաթ 4 տէ գարթան Պայրն սիւար օլտրը Նիժէր վաքօրը Իզմիր, Բիրէ, Նաբուլիէ, Մարսիլիա.

ՏԷՕՅԶԷ ՕՐԻԱՆԹ ՊԱՆԳ
ԱԼԷՄԱՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՊԷՐԼԻՆ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ԻՍԹԷՆՏԷՐԻՑԷ, ԳԱՀԻՐԷ, ՀԱՄՊՈՒՐԿ։
Տէրսաատէթ Ալէման գօնսօլաթօսընտա մուգայէտ (1906 յունվ. 31տէ)

Տրէզտէր Պանգ, Ս. Շաֆհաուզէնտէր Պանքֆէրաին վէ Նացիօնալ Պանգ Ֆիւր Տէոյչլանտ թարաֆընտան մուէսսէս

ՄԷՐՔԷԶԸ ԻՏԱՐԷՍԻ՝ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՎՕՏԱ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ
ՍԹԱՆՊՕԼ ՇԻԻՊԼԷՍԻ՝ ՏԻԼՍԻԶԵԱՆ ԽԱՆ

Գացա սաաթը հէր կիւն ալաֆր. սաաթ 9½ռտան 4է գատար
Ճումա կիւնէրի սաաթ 9½ռտան 1է գատար։

Մէզքիր պանգանին թասարրուֆ գացասը տախի օլուպ, պու գացայա բարա թէվմի իսէնլէրէ 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիզ իչին 100տէ 3½, 1000 լիրատան զիյատէ մէպալիզ իչին 100տէ 5 ֆաիզ թթա էյլէյօր։

Պունընլա պէրապէր պանգա՝ քէյֆիյէթի էվվէլճէ մահալլի կալէթարարա իլան ենթրմէք չարթընլա ֆայզին մըգտարընը թէգիտ վէ եա թէնգիտ իսթէմէք սէլահիյէթինի մուհաֆաղա էյլէր։ Թէվտի իսիլէն մէպլաղտան 200 լիրայա գատար օլան մէպալիզ խսթէնիլտիկի զէման կէրի ալընապիլիր։ 200տէն 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիզի կէրի ալմագ իչիւն 8 կիւն էվվէլ, 1000 լիրայը միւթէճավուզ ագչէյի իսթիրտատ իչիւն տէ 0 կիւն էվվէլ պանգայա իսպարը քէյֆիյէթ ենթմէք իչաապ իսէր։

Մէզքիր պանգա՝ Գալաթա պօրսասը իլէ էճնէպի պօրսալարընա միւթէալիգ սրբարբէլարը տախի չէրանթը միւթէատիլ իլէ գապուլ էյլէսիկի կէպի, վէսաթէթիյլէ իչթիրա իսիլէն թանվիլաթէն էմրը մուհաֆաղասը իչիւն այրըճա իւճրէթ ալմազ։

Գրէտի ֆօնսիէ էֆիրսիէն թանվիլաթընը ամօրթիսըման քէչիտէսինտէ պաչա պաչ թէէտիյէ իսիրմէսինտէ հուսուլէ կէլէճէք զարարա գալընը թանվիլաթը մէզքիրէյի սիկուրթա էյլէր։

ՍԻՆԿԷՐ
ԶԱԹԷ ՀԱԶՐԷԹԸ ՇԷՀՐԻՑԱՐԻՆԻՆ
ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՄԻՀԹԷԱՀԻՏԻ
THE SINGER MANUFACTURING C

Սինկէր գումբանեասընն խալիս ինկիլիզ չէլիկինտէն օլարագ իսմալ իթմէքտէ օլտուղը մաքինալարըն զէրաֆէթի վէ մէթանէթի իլէ սարի պիր խայլի մուհասսէնաթը օ տէրէճէ թագտիր օլընմըշ տրը քի, պու կիւն տիւնեանընն հէր թարաֆընտա պիթիւն ֆամիլեալար, թէրզիէր վէ գունտուրաճըլար մանգա Սինկէր մաթինասը իսթիմալ իսէրլէր։

Սինկէր գումբանեասը չիմտիյէ գատար վուգու պուլան միւթէատտիտ սէրկիի ումումիէրտէ տէօրթ եիւզէն զիյատէ տիրլօմ վէ միտալեալարա նայիլ օլմըշ տրը։

Շիւպկլէր պիճիւմէ միլյաթը Շահանէտէ։
Մէզքիր մաքինալարըն մահալը ֆիրուխթը
ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ) Տօղրու եօլտա Գալաթա Սէրայընտա Մէքթէպը Սուլթանի գարբրսընտա։
) Պօն-Մարչէ գարբրսընտա Նօ. 343 միւքէրրէր։
) Թիւնէլին արգասընտա Սինկէր խանընտա։
ԴԱԼԱԹԱՏԱ) Թրամվայ սթասիօնընը գարբրսընտա։
ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ) Սուլթան Պայազիտտէ Թրամվայ սթասիօնը գարբրսընտա
) Նօ. 13։
ԻՄՍԿԻԻՏԱՐՏԱ) Զարչը Պօյունտա Նօ. 120։

Թագիալէրտէն սագընմագ իչիւն պայտատէքի մարգանընը մաքինալարընը իւզէրինտէ պուլընմասընա տիգգաթ իթմէկի։

Մէզքիր գումբանեանընն իտարէի ումումիէսի Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 343 վէ միւքէրրէր 343 նումէրօլու Տիւզուղու Սարգիս պէյ խանէսինտէ։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ
ՇԻՐՔԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

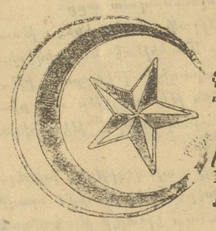

189Ջ 2/14 օգոստոս (20 սէֆէր 1310) թարիխի գէչմանը Հիւմայունը Ճէնասը Բատիշահի մանթուգը մունիֆինճէ թէկէքքիւ իթմիշ տիր։

Գալաթատա Հէզարէն սօգաղընտա Գօ-Օրբրա-թիվ մաղազասը գարբրսընտաքեանն Նազը Խանընտա 14 նումէրօլրիտարէի մէրքէզիէյէ վէ մէվգրի աթիյէյէ միւրաճաաթ օլունապիլիր։

Սթանպօլտա Եէնի Ճամի ավլուսընտա Պանդը Օսմանի շիւպէսի։
» Պաղչէ Գաբուսընտա Շեյխիւլ Իսլամ խանընտա 10 նումէրօտա Իսրաիլ Ստոզ էֆ.
» Վէզնէճիլէրտէ Ապտի պէյ վէ գումբանեասը։
» Պաղչէ Գաբուսընտա Էմին էօնիւնտէ Իզմիր սօգաղընտա Այմէլօղլու էֆ.։
Գատրքէօյիւնտէ Զարչը Ճատտէսինտէ Մնասթասիատի։
Գատրքէօյիւնտէ Մօտա Ճատտէսինտէ Անթիբա էֆ.։
Պէօյիւքտէրէտէ Ա. Տէմարքի էֆ.
Պէյօղլունտա Ճատտէի Բէպիրտէ Օսմանը Պանգասը շիւպէսի։
Էրէնքէօյիւնտէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ շիւպէսի գուրպինտէ Թէօլօկօս Եասնիտէս էֆ.։
Գալաթատա Թիւնէլ խանընտա 12 նումէրօտա Ա. Բիրժանց էֆ.։
Պէօյիւք Ատատա Ըէսուլ էֆ.։
Մագրիքէօյիւնտէ Սթասիօն Ճատտէսինտէ Ա. Անկէլիտէս էֆ.։

ՔԻՆԻՆ ՄԻԿՕՆ

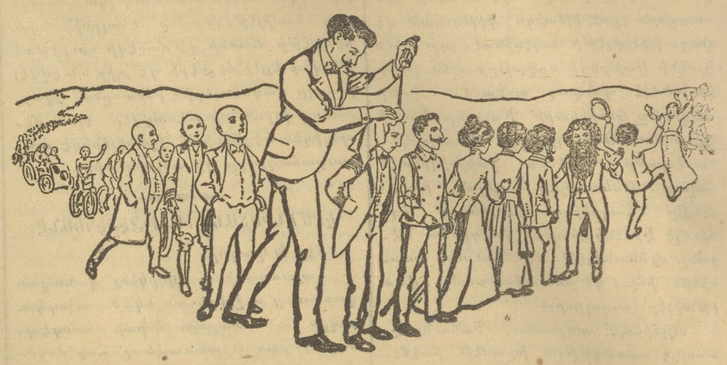

ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՎԷ ԳՕԳՈՒՍԸԶ ՐՕՄ ՎԷ ԲԻԹՐՕԼ ԻԼԷ

ՊԻՐ ՏԷՖԱ ԹԷՃՐԻԻՊԼՍԻ ՔԻՆԱՑԷՆ ԻՏԷՐ

ԹԱԳԼԻՏՏԼԷՔԻՆՏԷՆ ՍԱԳԸԼՆԸԼՔ

Եկէնէ դէբօ — Միլանօտա ՄԻԿՕՆ վէ չիւրէքքեասը։
Մ-հալէ ֆէր-Իրլարը։— Պէյօղլունտա Թիւնէլ խանընտա Մ. Ալպէրթի։ Գարաթատա Մ. Սթավրօ Եանօքուլոս։

Թաչրաարատան օլունան սրբարբչաթ իչիւն եալընըզ Միրզան Փափաղեան վ/. Վուրէքքեասընա միւրաճաաթ իսէպիլիրէր։ Պաղը Ալի ճատտէսինտէ Ն0. Եիրմի

ԷԿԷՐ ԾԻՔ ՄԻԻՆԱՍԻՊ ՎԷ ՊԻՉԻՄԼԻ ԿԻՅԻՆՄԷՔ
ԷԿԷՐ ԷՀՎԷՆ՝ ՏԱՅԱՆԸՂԸ ՎԷ ԿԸՍԹՕԼԸ ԿԻՅՄԷՎ
ԷԿԷՐ ՀԷԲ ՊՈՒՆԼԱՐԸ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻՋ

Մ. ՎԷ Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ
ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԷ ԳՈՒՄԱՇ ՎԷ ԹԷՐԶԻՄԱՂԱԶԱՍԸՆԱ

Տէրսաատէթտէ Զարչուի Քէպիրտէ Զուխաճը խանը ալթընտա Ն՝ 6 վէ 8է միւրաճաաթ իտէպիլիրսինիզ։

Օրատա

գրյլրգ վէ տիչիւն զիյնէթլէրինէ մախսուս սաֆի Ինկիլիզ գումաշլարը վիրուտ իթմիշ օլմաղլա, էն թիթիզ միւթէրիլերի պիլէ մուամէլէի միւսթագիմանէ վէ սայ ու ամէլ իլէ մէշմուն իթմիրլիր։

Բալթօ, բարտրսիւ, գօսթիւմ, բանեալօն վէ ֆանթէզի ժիլէլերէ իհթիյաճը օլան զէվաթը քիրամն պիրինճիինկիլիզ գումաշլարընտան մամուլ էլպիսէլերէ մաշ՝ էք օլմագ իսթէյլերսէ Շահնազարեան պիրատերլերին գումաշ թիճարէթխանէսինէ մուրաճաաթ իսէնիզ, օրատա հէր ճրնս չուհալար միւսթէսնա պիր ֆիյաթլա լմագտա տրը քի, պու կիպի գումաշլար պաչգա եէրտէ պուլմագ իմքանընը։

Զքիր գումաշ մաղազասընտա Ինկիլիզ ճինսինտէն օլմայան պիր գումաշ պուսուս. պիլա պէտէլ գօսթիւմլիք հէտիյէ վէրիլէճէք տիր։

Պինաէնալէյ՝ պու պիր ֆը Ջաթ տրը քի արզու իտէնլէր իսթիֆատէ իսէպիլիրէր։

Պէյօղլունա գատար չըգրպ տա ֆազլա մէսարիֆ իսէճէք վէ 100տէ 60 պահալը ֆիյաթլա Ինկիլիզ մալի սաթըն ալաճագ եէրտէ հէր ճրնտան կրսթօլը ալէա վէ տայանըգը Ինկիլիզ մալի պուլապիլմէք իչիւն մաղազամըզա միւրաճաաթ իթմէք քեաֆի տիր։

ԱԹԻՆԱ ՊԱՆԳԱՍԸ

Թէմամէն թէսվիյէ օլընմը սերմայէ իլէ իհթիյաթ ագչէսի

50·000·000 ՏՐԱԽՄԻ

ՄԷՐՔԷԶԸ ԻՏԱՐԼԻՍԻ ԱԹԻՆԱՏԱ

ՇԻՊԿԷՐ

Տէրսաատէթ —Գալաթա վէ Սթանպօլ շիւպէլէրի իլէ պէրապէր— Լօնտրա, Իսքէնտէրիյէ, Գահիրէ, Սէլանիք, Իզմիր, Բիրէ, Բաթրաս, Վօլօ, Սիրա, Գալամաթի, Հանեա, Դանտիա։

Աթինա Պանգասը հէր նէվի պանգա մուամէլաթը տէրէօհատ էյլէր, էմթիա, էսհամ վէ թահվիլաթ իւզէրինէ ավանս, կէրէք Մէմալիքը Շահանէ վէ կէրէքսէ էվրօբա իւզէրինէ օլան չէքլէրին ագօնթօսը, հիսապը ճարի քիւչասը, չէք վէ գրէտի մէքթուպլարը էմիսիօնը, Թուրքիա վէ Եվրօպանին պաչլըճա չէհիրլէրինէ թէէտէյէ զընընտա թելեկրաֆլա էմրլէր կէօնտէրիլմէսի։

Էսհամ պօրսասը.—Կէրէք բիացամըզ վէ կէրէքսէ էճնէպի բիացալար իւզէրինէ միւչթէրիլէրիմիզ իչիւն էն զիյատէ մէնֆաաթպախշ չարթլարա Պօրսա էմրլէրինին իհրասը։

Տէբօ իտիլմէք իւզրէ դայէթ ճիւզի պիր պէտէլ մուգապիլինտէ պիլճիւմէ էսհամը գապուլ իթտիկի կիպի, հէր նէվի գուլմնլարը ագօնթօ վէ եա թահսիլ էյլէր։

Աթինա Պանգասը՝ գացալարընտա պուլընան տօղապլարընը միւսաիտ չարթլարա էհալիյէ իյճարա վէրիր։

ՏԷԲՕԼԱՐ

Աթինա Պանգասը՝ հէր նէվի ագչէ իլէ օլան տէբօլարը աթիտէքի ֆաիզլէրէ գապուլ էյլէր.

Համիլինէ (ավիս) տէբօլար իչիւն		3%
6 այլըգ	»	3½%
1 սէնէլիք	» »	4%
2 սէնէլիք վէ տահա զիյատէ իչիւն		5%

Տէբօլար հանկը՝ էվ ագչէ իլէ վագր օլուրսա. օ ագչէ չէքլինտէ օլարագ իսատ իտիլիր։ Ֆաիզլէր՝ հէր սէնէնին յունվար 2սի իլէ յուլիս 1ի թարիխլէրինտէ թէէտիյէ օլունը։

4% ֆայիզի խուսուսի գարնէլէր.— Աթինա պանգասը ուֆագ սէրմայէտարանան իպարէթ միւչթէրիլէրինտէ տէ հէր կէօնա սուռուլէթի վէրմէք ազգուսընա օլմաղլա, խուսուսի տէբօ գարնէլէր իհտաս իթմիշ օլուպ, պունլարա ազամի օլարագ 100 (եիւզ) լիրայա գատար տէբօ իտէպիլիրէր։

Պու գարնէլէր 4% նիսպէթինտէ ֆաիզ կէթիրմէքտէ օլուպ, պու պապտէքի թէէտիյաթ ասղարի օլարագ 25 զ.տան (ալթուն ագչէ) պաչլայաճագ տրը։

ՐՕՍԻԱ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Հաշմէթլու իմքէրաթօր հազրէթլէրինին 1881 մարտ 20 թարիխլի էմրնամէսիյլէ մէէզուն օլմըշ տրը։

Գումբանեանընն մէրքէզի՝ Բէթէրսպուրկտա գումբանեանընն օթէլինտէ տիր։

Գումբանեանընն թէքմիլ թէէտիյէ օլունան սէրմայէսի 10,666,666 ֆր. տրը։

Թէէմինաթ ագչէսի՝ 149,582,000 ֆր.տան զիյատէ տիր։

Գումբանեանընն սիկուրթա եազըլանլարա թէէտիյէ օլընան թազմինաթ վէ սէրմայէլէրի՝ 355,840,000 ֆրգ. տրը։

1914 սէնէսի զարֆընտա «բրիմ» վէ ֆայիզլէր՝ 64 միլեօն 553 պին ֆր. տրը։

Գումբանեա զայէթ էնվէն չէրաթլէ

Եանկրնա գարշը սիկուրթա իտէր
Նագլիյաթ թէհլիքէլէրինէ գարշը սիկուրթա իտէր
Հայաթ սիկուրթա իտէր։
Հէր նէվի գազարա գարշը սիկուրթա իտէր
Տէմիր եօլը վէ վաքօրլա եօլճըլըգ գազարընա գարշը սիկուրթա իտէր։
Ենտամ ամնալարընն գըրբլմասընա գարշը սիկուրթա իտէր։
Հէր նէվի մալիմաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա Վօյվօտա սօգաղընտա Ազարեան խանընտա Տէրսաատէթ շիւպէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

Տէրսաատէթ շիւպէսի միւարիր Ա. ՀԻՐՄԻԶ